

PATRYCJA RUTKOWSKA ▶

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

**Sprawozdanie z I Międzynarodowej Konferencji:
Bezpieczeństwo Granic Europy XXI wieku.
Ochrona granic Unii Europejskiej
w kontekście procesów migracyjnych
– 27 kwietnia 2016 r.**

W dniu 27 kwietnia 2016 roku odbyła się I Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo Granic Europy XXI wieku”. Tematem I edycji konferencji była: „Ochrona granic Unii Europejskiej w kontekście procesów migracyjnych”. Konferencja odbyła się na Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. W wydarzeniu wzięli udział nie tylko teoretycy, ale również praktycy, związani z bezpieczeństwem granic, m.in. funkcjonariusze Straży Granicznej RP. Ideą cyklu konferencji, jak przedstawił organizator, były kwestie związane z obecną sytuacją na terytorium Unii Europejskiej, wywołane masowym napływem uchodźców do krajów Europy. Głównym problemem badawczym było pytanie, jak zapewnić bezpieczeństwo granic Unii Europejskiej w XXI wieku. Celem zaś dokonanie analizy i deskrypcji procesów migracyjnych, a także przygotowanie i przedstawienie naukowych i eksperckich pomysłów oraz rekomendacji, które rozwiążą problem bezpiecznych granic Unii Europejskiej w kontekście aktualnej sytuacji wywołanej masowym napływem uchodźców. Jak przedstawili organizatorzy w programie konferencji, *do realizacji celu konferencji planowane jest powołanie Zespołu Naukowo-Eksperckiego i zaprojektowanie odpowied-*

*nich zamierzeń proceduralnych oraz pozyskanie funduszy na przygotowanie rekomendacji*¹. Po konferencji i wyężonych pracach zespołu ma powstać raport, który będzie zawierał omówienie kwestii ochrony granic Unii Europejskiej, koncepcji Europejskiej Straży Granicznej oraz wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań do systemów związanych z ochroną granic UE. Ponadto zapowiedziano publikację pokonferencyjną dla uczestników konferencji i osób zainteresowanych tą tematyką. Zadania badawcze, jakie postawili sobie organizatorzy konferencji, to ocena sytuacji w strefie Schengen i ocena w kontekście zagrożeń konfliktami asymetrycznymi, określenie problemów i zagrożeń związanych z masowym napływem uchodźców i imigrantów z państw Bliskiego Wschodu.

Konferencję organizatorzy skierowali do przedstawicieli kierownictwa i kadr instytucji państwowych i międzynarodowych, militarnych i pozamilitarnych, a także organizacji pozarządowych, jak również prywatnych przedsiębiorstw, działających w sferze ochrony granic Europy.

Patronat honorowy nad konferencją objął Mariusz Błaszczak, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Tomasz Szatkowski, reprezentujący Ministerstwo Obrony Narodowej, a także Paweł Soloch, Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Organizatorami konferencji byli Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Logistyki Wojskowej Akademii Technicznej, Katedra Systemów Bezpieczeństwa i Obronności Wojskowej Akademii Technicznej, Centrum Bezpieczeństwa Pozamilitarnego Wojskowej Akademii Technicznej, a także Straż Graniczna RP.

Współorganizatorami byli Szkoła Główna Straży Pożarnej w Warszawie oraz Międzynarodowy Instytut Bezpieczeństwa i Obronności. Na konferencję przybyli również przedstawiciele mediów.

Patronat medialny nad konferencją objęli Telewizja Polska, dziennik Rzeczpospolita, Polska Agencja Informacyjna Inter Press, portal Defence 24, Telewizja Republika, Interwizja oraz portal informacyjny MPolska24.pl.

Jako partnerzy do współpracy włączyli się między innymi: Urząd do spraw Cudzoziemców, Hewlett Packard Enterprise, Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W Komitecie Honorowym Konferencji znaleźli się między innymi

¹ Program I Międzynarodowej Konferencji: Bezpieczeństwo Granic Europy XXI wieku. Ochrona granic Unii Europejskiej w kontekście procesów migracyjnych.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Mariusz Błaszczak, Minister Koordynator ds. Służb Specjalnych, Mariusz Kamiński, Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Paweł Soloch, czy Szef Biura Ochrony Rządu, płk Andrzej Pawlikowski.

W Komitecie Naukowym znaleźli się między innymi: gen. dyw. dr hab. Julian Maj, który był przewodniczącym Komitetu Naukowego, prof. dr hab. Danuta Plecka z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. dr hab. Stanisław Filipowicz z Państwowej Akademii Nauk, prof. dr hab. Stanisław Sulowski z Uniwersytetu Warszawskiego, a także mjr SG dr hab. Adrian Siadkowski, reprezentujący Straż Graniczną RP.

Uroczystą sesję naukową otworzył Przewodniczący Konferencji, Dziekan Wydziału Logistyki Wojskowej Akademii Technicznej – generał dywizji dr hab. Julian Maj. Następnie kilka słów o tym wydarzeniu, jakim była Konferencja, dodał Rektor – Komendant Wojskowej Akademii Technicznej generał dywizji prof. dr hab. inż. Zygmunt Mierczyk. W trakcie wystąpienia podkreślił, jak istotnym problemem jest temat konferencji i dlatego warto, być może, postawić na nowe rozwiązania, które zostały wówczas zaprezentowane w trakcie sesji, a dotyczyły bezpieczeństwa granic UE.

Pierwszy Panel dotyczył współczesnego wymiaru ochrony granic Unii Europejskiej. Moderował go generał dywizji dr hab. Julian Maj z Wojskowej Akademii Technicznej. W panelu zaprezentowano referaty dotyczące Europy jako kontynentu migracji, przedstawiono aspekty prawne ochrony granic w XXI wieku. Debata dotyczyła także dynamiki zmian demograficznych na obszarach bliskiego i środkowego wschodu w kontekście ruchów migracyjnych, a także efektywności funkcjonowania podsystemów logistyki w aspekcie zapewnienia potrzeb migracyjnych.

Drugi panel zorganizowano jako forum dyskusyjne dotyczące Europejskiej Straży Granicznej. Moderatorem był dr Wojciech Szewko z ISDI Polska. W dyskusji wzięli udział: Małgorzata Szablowska, Naczelnik Wydziału Współpracy Europejskiej Biura Współpracy Międzynarodowej Komendy Głównej Straży Granicznej, która przedstawiła ideę Europejskiej Straży Granicznej jako sposób na wzmocnienie ochrony granic Unii, a także rzeczywiste współdziałanie krajowych służb granicznych państw członkowskich Unii. Dr Krzysztof Liedel z Kolegium Badań nad Terroryzmem Colegium Civitas zinterpretował i ocenił zagrożenia asymetryczne, w tym organizacje terrorystyczne w ramach ruchów imigracyjnych,

zwłaszcza z Bliskiego Wschodu. Przedstawił także przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym przez Europejską Straż Graniczną. Maciej Gierej z Polskiej Agencji Informacyjnej „Inter Press” przedstawił społeczny obraz imigrantów w Europie i na Świecie, a także poddał dyskusji medialny wizerunek Europejskiej Straży Granicznej. Wyzwania i czynniki sprzyjające w zapobieganiu nielegalnej migracji w polityce wizowej i imigracyjnej RP zaprezentowała dr Anna Wachaluk z Wojskowej Akademii Technicznej. Odniosła się także do uregulowań prawnych i kwestii nadzoru jednostek operacyjnych na obszarach objętych działaniem przez Europejską Straż Graniczną. Dyrektor Biura Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców Tomasz Cytrynowicz dywagował na temat kierunków i regionów ruchów migracyjnych, ich wielkości i możliwych sposobach ich zachowań i reakcji na działania władz państwowych. Dokonał także oceny skutków masowych ruchów migracyjnych w skali Unii Europejskiej i poszczególnych państw. Lotnicze aspekty ochrony granic Europy podjął mjr Paweł Mróz z Akademii Obrony Narodowej.

Trzecia sesja dotyczyła innowacyjnych rozwiązań i technologii ochrony granic. Zorganizowana była w formie prezentacji i pokazów. Moderatorem sesji był dr inż. Krzysztof Kopczyński z Wojskowej Akademii Technicznej. Odniesiono się do zagadnień, takich jak system do mobilnej odprawy osób, automatycznej bramki do odprawy osób czy implementacji koncepcji Smart Border. Zaprezentowano informatyczne systemy przewidywania i zapobiegania zagrożeniom terrorystycznym. Odniesiono się także do tego, jak chronić kluczowe zasoby i dane państwa przed wewnętrznymi i międzynarodowymi zagrożeniami.

Pierwszą edycję konferencji pt. „Ochrona granic Unii Europejskiej w kontekście procesów migracyjnych” w ramach spotkań z cyklu „Bezpieczeństwo granic Europy XXI wieku” podsumował przewodniczący konferencji, Dziekan Wydziału Logistyki Wojskowej Akademii Technicznej – gen. dyw. dr hab. Julian Maj.

Konferencji towarzyszyły wystawy patronujących wydarzeniu instytucji i organizacji oraz przedstawiciele przedsiębiorstw reprezentujących przemysł zbrojeniowy oraz obronny.

Konferencja bez wątpienia uwypukliła problemy, z jakim boryka się współczesna Europa. Zaprezentowano nowe pomysły, a także technologie

umożliwiający ochronę granic Unii Europejskiej, które zapewnią bezpieczeństwo obywateli.

PATRYCJA RUTKOWSKA

Katedra Systemu Politycznego RP, Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
ul. Stefana Batorego 39L, 87-200 Toruń, Poland
patinet@op.pl